

Fyrtio dagar på golvet

Berättelse

Det var år 1907, i en ateljé i Stockholm. Hilma af Klint stod framför stora pappersark på golvet. Hon skulle måla tio tavlor, och de var enorma. Varje tavla var 3,28 meter hög och 2,40 meter bred. De var alldeles för stora för ett vanligt staffli, så hon målade dem på golvet i stället.

Året innan hade Hilma slutat måla vanliga bilder. Hon målade inte längre porträtt och natur. Nu målade hon stora cirklar, blommor, spiraler och starka färger. Hon kallade verket "De tio största". Tillsammans skulle de tio tavlorna visa ett helt människoliv, från början till slut.

De första två tavlorna var blå och visade barndomen. Sedan kom ungdomen i varma färger som orange. Där fanns mer rörelse och mer kraft. Efter det kom mannaåldern, och sist kom ålderdomen. På bara tio bilder fanns alltså hela livet.

Hilma arbetade otroligt snabbt. Hon målade varje tavla på ungefär fyra dagar, och hela serien blev klar på cirka fyrtio dagar. Hon var inte ensam. Två vänner, Cornelia Cederberg och Gusten Andersson, hjälpte henne med det tunga arbetet.

Detta var flera år innan kända män som Kandinsky började måla på samma sätt. Men ingen fick se Hilmas tavlor. Hon visade dem nästan aldrig för någon. Tavlorna packades senare ner och låg gömda i många år. Först långt efter hennes död förstod världen att hon hade varit en av de allra första.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en ateljé	ett rum där en konstnär arbetar
ett pappersark	ett stort, platt papper
enorm	mycket stor
ett staffli	ställ som man har tavlan på när man målar
ett porträtt	en bild av en människa
en spiral	en form som snurrar runt
barndom	tiden då man är barn
ungdom	tiden då man är ung
mannaålder	tiden då man är vuxen
ålderdom	tiden då man är gammal
en serie	flera verk som hör ihop
gömd	dold, så att ingen ser den

Läsförståelsefrågor

---

1. Varför målade Hilma af Klint tavlorna på golvet?
  1. Hon tyckte om att sitta på golvet
  2. Tavlorna var för stora för ett staffli
  3. Hon hade inget bord
2. Vad visade de tio tavlorna tillsammans?
  1. ett helt människoliv
  2. tio olika städer
  3. tio djur
3. Vilka färger hade de första tavlorna om barndomen?
  1. svarta
  2. blå
  3. gröna
4. Hur snabbt arbetade hon?
  1. en tavla per år
  2. ungefär en tavla på fyra dagar
  3. en tavla på en timme
5. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
  1. Hilma fick hjälp av två vänner.
  2. Hon målade fortfarande porträtt och natur.
  3. Hon sålde tavlorna direkt till ett museum.
6. Vad visade tavlorna om ungdomen, och hur skilde de sig från barndomens tavlor? (öppen fråga)
7. Varför tror du att ingen fick se tavlorna då? (inferens)

Facit

1. Tavlorna var för stora för ett staffli
1. ett helt människoliv
1. blå
1. ungefär en tavla på fyra dagar
1. ja b) nej (hon hade slutat med porträtt och natur) c) det står inte i texten
- Exempel på svar: Ungdomens tavlor hade varma färger som orange och visade mer rörelse och kraft än de blå tavlorna om barndomen.
- Exempel på svar: Hon trodde kanske att människor på den tiden inte var redo att förstå en sådan ny och ovanlig konst.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten är skriven i preteritum och ger en närbild av ett konkret arbetspass 1907, vilket kompletterar porträttet. Öva gärna preteritum (målade, stod, hjälpte) och tidsord (året innan, sedan, efter det, sist). Tema: skapande och uthållighet. Visa gärna bilder av "De tio största".

Diskussionsfrågor

- Skulle du orka måla tio stora tavlor på fyrtio dagar? Varför eller varför inte?
- Tavlorna visar fyra delar av livet: barndom, ungdom, vuxenliv och ålderdom. Vilken del tycker du är finast?
- Är det bra eller dåligt att arbeta tillsammans med andra på ett stort projekt?
- **Skriv (4 meningar):** Beskriv en tid i ditt liv: barndom, ungdom eller nu. Vilka färger får dig att tänka på den tiden?

Källor och faktagranskning

- Hilma af Klint – Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Hilma_af_Klint
- Hilma af Klint | Biography, Art – Encyclopaedia Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Hilma-af-Klint>
- Hilma af Klint Foundation: <https://hilmaafklint.se/about-hilma-af-klint/>
- Moderna Museet – About the artist Hilma af Klint: <https://www.modernamuseet.se/stockholm/en/exhibitions/hilma-af-klint-2013/about-the-artist/>
- Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (skbl.se): <https://www.skbl.se/en/article/HilmaafKlint>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Hilma af Klint föddes 26 oktober 1862 i Solna/Stockholm och dog 21 oktober 1944 i Djursholm efter en spårvagnsolycka. Hon utbildades vid Kungliga Konstakademien i Stockholm (examen 1887). Hon tillhörde gruppen "De fem", som hölls séanser inspirerade av teosofi. Hennes första abstrakta verk i serien "Målningar till templet" (Målningar för templet) inleddes 1906, flera år före Kandinsky, Malevitj och Mondrian. Hon bestämde att hennes verk inte skulle visas förrän minst 20 år efter hennes död; konsten fick stort genombrott bland annat genom Guggenheim-utställningen 2018–2019. Osäkerhet: exakt födelseort anges ibland som Solna, ibland som Karlbergs slott i Stockholmsområdet – båda förekommer i källorna.

